

A német erdő- és fagazdaság piacrendje.

Írta: Dr. Mihályi Zoltán.

Hosszabb idő óta kísérem figyelemmel azokat az intézkedéseket, amelyekkel a hatalmas német birodalom mutat ismét egészen új utat — nekünk, erdészeknek.

Úgy gondolom, nem lesz egészen hiábavaló, ha a hazai szakkörök is tudomást szereznek végre arról, ami a szomszédban történik.

Mert csodálatosképpen külföldről még mindig inkább csak az elmélet és a tudományos elgondolások jutnak el hozzánk, noha tudjuk már, hogy a szélsőséges magyar éghajlat alatt könnyen elpusztul sok kényes nyugati csemete.

És mégis, amikor szinte a szemünk láttára izmosodik óriássá a német erdészet szakunk *leggyakorlatibb* hivatásában: *nemzeti feladata teljesítésében*, — akkor erről itthon senki sem beszél.

Rábízom az olvasóra, érdemes-e mégis némi figyelmet szentelni az előttünk lévő példának.

Az adatokat részben a különböző folyóiratokból, részben a német erdészgyűléseken szedtem össze.

*

Németország erdősültsége az 1938. évi területgyarapodás előtt kerekén 27% volt, ami Ausztriának és a Szudétaföldnek a birodalomhoz való csatolása után 29.4%-ra emelkedett.

A régi közgazdasági tantétel szerint egy ország faellátása akkor tekinthető biztosítottnak, ha területének kb. 25%-át borítja erdő és ebben a tartamosság követelményeit kielégítő gazdálkodás folyik.

A birodalom szükségletét azonban a belföldi termés régebben sem tudta fedezni. A rengeteg bánya, cellulóze- és papírgyár, valamint az építkezések ellátására kevés volt a fenyvesek hozadéka, a 25%-nyi lomberdő pedig nem adhatott annyit, ami a keresletet kielégíthette volna.

Az 1925—1929. terjedő időben évente átlag 12 millió m³ szarfát kellett Németországnak külföldről behoznia és

miután a fának, mint nyersanyagoknak az igénybevétele — különösen ipari célokra — egyre fokozódik, a külföldről való függőség mind nyomasztóbbá vált, amivel a kormány nem tudott megbirkózni.

Mert 1933-ig az egész német közgazdaság, tehát az erdő- és fagazdaság is, a szabadelvű, kapitalisztikus rendszer uralma alatt állott, amely a gazdálkodás legfőbb céljának a szabad verseny alapján elérhető minél nagyobb pénzbeli eredményességet tekintette.

Ennek a szemléletnek az érvényesülése a német erdőgazdaságot súlyos válságba sodorta. Sehol a világon annyi természetes állapotban lévő, elegyes lomberdőt nem irtottak ki, mint Németországban, pusztán magasabb évi járadék elérése céljából, mert a fenyőfélék nagyobb szerfaszázalékuk révén — elméletben — jelentős jövedelemtöbbletet biztosítanak a birtokosnak.

Hogy ez mennyire elhibázott intézkedés volt, szükségtelen bővebben kifejtenem. A sokszor alkalmatlan termőhelyre telepített elegyetlen erdei- és lucfenyvesek növekvésükben hamarosan megakadtak, talajuk elromlott, a tűz, szél, rovar- és gombakárosítók óriási pusztításokat végeztek bennük, úgy hogy már a háború előtt is több komoly szakember emelte fel a szavát a természetes állapotához való visszatérés érdekében. Akinek alkalmá volt közről látni a német síkság erdeifenyveseinek száz mérföldekre terjedő egyhanguságát, az megérti *von Keudell* áldozatos felbuzdulását, amellyel a saját kis gazdaságában kívánt példát mutatni a „fenyősivatag“ („*Nadelholzsteppe*“) megbontására.

De egyéb bajok is jelentkeztek. A fenyőfélék nagymértékű elszaporítása egyrészt túlkínálatot, másrészt nagymértékű tartós árlemorzsolódást vont maga után, amivel szemben a vevők igényei fokozatosan emelkedtek. Ezeknek a körülményeknek a természetes folyománya volt, hogy az erdőgazdaság jövedelmezősége egyre csökkent, a birtokosok eladósodtak, termeltetni nem tudtak, tehát nagymértékű munkahiány állott be. Miután pedig az olcsóbban termelő külföld akkoriban akadály nélkül küldhette fáját az or-

szágba, a piacot az idegen áru versenye is fojtogatta. A kapitalisztikus gazdálkodás még a nyersanyagforrások földrajzi helyzetét sem vette tekintetbe és számos faipari vállalat — amely a behozatalra alapította az életét — az erdős vidékektől távol eső vasúti csomópontokban vagy kikötőkben építette fel telepét.

Ez volt a helyzet, amikor a nemzeti-szocialista párt 1933-ban átvette az uralmat, hogy jelszavát: „*a közjónak minden magánérdeket alá kell rendelni*“ a gyakorlatban is megvalósíthassa.

Az új államforma egyik legfontosabb feladata a német nép *valóságos szükségleteinek a fedezése*. Ezért szakítania kellett a korábbi gazdasági elvekkel, mert nyilvánvaló volt, hogy célját csak teljesen új alapokra fektetett rendszerrel, mélyen a magánjogba nyúló, az egyéni szabadságot erősen korlátozó intézkedésekkel érheti el.

Meg kellett teremteni *a zavartalan nyersanyagellátás feltételeit, a termelés és fogyasztás egyensúlyát*, még pedig lehetőleg a külföld kikapcsolásával.

Ehhez pedig nem csak forgalomszabályozó intézkedésekre volt szükség, hanem elsősorban *a hazai erőforrások teljesítőképességének a fokozására* és a gazdálkodásnak a közjó érdekei szerint való tervszerű *irányítására*.

Így indult el útjára az egész német gazdasági élet reformjának keretében *az erdő- és fagazdaság újjászervezése*, amelynek eredményei előtt őszinte csodálattal kell meghajolnunk.

Felöleli: *az erdők fenntartását, szaporítását, állapotuk és kezelésük javítását, hozamuk növelését és legjobb kihasználását, végül pedig a piac szabályozását*.

Ezeknek a feladatoknak a megoldásához szükséges volt: a mezőgazdaságilag nem művelhető területek beerdősítése, a szerfatermelés fokozása, a használatoknak az országos szükségletek szerint való irányítása, az árak megszüntetése, a termelt anyag megfelelő elosztása és végül a behozatalnak az állam közgazdasági érdekeivel való összeegyeztetése.

A termelés növelése szempontjából a faanyag gazda-

ságos felhasználása is fontos tényező. A kevésbé értékes fafajok számára tehát megfelelő fogyasztási ágakat kellett találni, az értékeseket a legkényesebb helyekre állítani, de törekedni kellett a túlméretezés megszüntetésére és a vegyi feldolgozás körének erős kibővítésére is.

*

Az első és legfontosabb tennivaló a *meglévő erdőállomány fennmaradásának a biztosítása* volt.

Erre a bölcselelőrelátás figyelmeztette a kormányt, amely jól tudta, hogy bel- és külpolitikai sikerei a gazdasági élet hihetetlen fellendülését vonják maguk után. Ilyenkor pedig vállalkozási kedv nem tud mértéket tartani, a verseny erősen kiéleződik és először a gyengébbeket pusztítja el, de előbb-utóbb önmagában is összeomlik. A porosz-francia háborút követő konjunkturában pl. minden vállalkozás hónapok alatt vagyonokat keresett, de csakhamar bekövetkezett a híres „*Krach*“, amely végül is nem kevesebb mint 5 milliárd márka veszteséget okozott a német gazdasági életnek.

Az erdőben fekvő tőke megvédeése érdekében tehát erélyes rendszabályokról kellett gondoskodni. Az erdőpusztítás megakadályozása céljából hozott, 1934. évi január hó 18-áról kelt törvény (*Gesetz gegen Waldverwüstung*) kimondja, hogy az erdő az egész nép legértékesebb vagyontárgyainak egyike, amelynek fenntartása, ápolása és fejlesztése az államnak, a birtokosnak és az erdőtisztnek egyformán kötelessége. Ezért elrendeli a termelés minőségbeli fokozását, megtiltja az erdőállomány épségét veszélyeztető beavatkozásokat, korlátozza a tarvágások kiterjedését és a tartamosság érdekében a vágásfordulókra vonatkozólag is kellően indokolt utasításokat ad.

Hasonló cél vezérelte a paraszt-hitbizományok létesítéséről szóló 1933. évi szeptember 29-ii törvényt (*Reichserbhofgesetz*). Németországban ma paraszt-erdő gazdasági okokból (pl. eladósodásból) kifolyólag el nem idegeníthető, sem kezelésében tisztán pénzügyi szempontok nem érvényesülhetnek. Ez a törvény is kétségtelenül rengeteg értéket mentett meg a pusztulástól.

Az erdőgazdaság-érdekében hozott, nagyszúlyú elhatározásnak kell azonban az 1934. július 3.-áról, illetőleg 1935. július 26.-áról kelt vadászati és természetvédelmi törvényeket (*Reichsjagdgesetz* és *Reichsnaturschutzgesetz*) is tekintenünk.

Az utóbbinál magasabbrendű *ethikai* szempontok vezérelték a kormányt: a nép ősi, tiszta örömeinek, a német tájak harmonikus szépségének a biztosítása volt a főcél, mint olyan tényezőké, amelyek a hazai földhöz való ragaszkodás, a testi és lelki üdülés, tehát végeredményben az egész németiség erőkifejtésének örök forrásai. Mert aki megtanul olvasni a természet nyitott könyvében, az meg tudja becsülni annak egyik legszebb képét: az erdőt és így közvetve is öntudatos munkása lesz a nemzeti javak fenntartására irányuló törekvésnek.

A vadászati törvény *anyagi* vonatkozásaiban is igen közelről érinti az erdőgazdaságot. Tudjuk, hogy ahol túlságosan elszaporodik a fővad, tönkreteszi az erdőt. Mivel pedig Németország erdeinek 75%-a fenyő, az okozott kár hatványozottan súlyosabb és igen sok helyen a szarvas elsatnyulására vezetett. Itt nem segíthetett már sem vérfelfrissítés, sem mesterséges etetés, sem a tilalmi idő szabályozása, csak egy: a fővadállománynak a megengedhető mértékre való apasztása.

A stettini közgyűlésről írt beszámolómban idéztem Oberstjägermeister *Scherping* szavait: „Az a vadász, akinek a gondolkodása nem terjed túl a vadászaton, akit minden cselekedetében egyedül a vadászat szenvedélye vezérel, a vad legnagyobb ellensége.“

Ez a kijelentés nem erdészember, hanem hivatásos vadász szájából hangzott el, aki azonban eljutott annak az igazságnak a felismeréséig, hogy *egészséges vadállomány csak egészséges erdőben tartható fenn.*

A hüvös tárgyilagossággal elrendelt és kérlelhetetlen szigorúsággal ellenőrzött intézkedéseknek meg is van a fogantaja. Hogy pedig *minőséget* a tenyésztés valóban csak józanul, korlátok között tartott mennyiség mellett adhat, azt a német szarvas rohamosan emelkedő agancsméretei igazolják.

Az erdőgazdaság messzenéző céljait kívánta szolgálni a fafajták nemesítése érdekében 1934. évi dec. 13-án hozott törvény (*Forstliches Artgesetz*). Ez a vidékenkint kialakult és a termőhelyi tényezőkhöz való alkalmazkodás által legjobban megedződött válfajok gondos továbbtenyésztésére, jótulajdonságaiknak folytonos kiválasztással való fokozására, a rossz minőségű idegen vagy kétes eredetű állományok mielőbbi eltávolítására, a felújításoknál a helyi viszonyok szigorú figyelembevételére, csak igazolt származású, elsőrendű tenyészanyag felhasználására, a szaporításhoz alkalmasnak minősített állományok magtermésének összegyűjtésére és bejelentésére kötelezi az erdőgazdát.

Az erdőterület szaporítása érdekében pedig már 1934-ben megindult a nemzeti erdősítés munkája (*Nationales Aufforstungswerk*), amely minden terméketlen területet igénybe vesz fásítás céljából és a lomblevelűek fokozott felkarolásával igyekszik a természetes állapotot régi jogaiha visszahelyezni.

Miután így, minden részletre kiterjedően megkapta az erdészet a fokozott *termeléshez* szükséges előfeltételeket, *gazdasági szempontból* is biztosítani kellett a várható eredményeket. Mert különben a nagyobb kínálat áresést, végeredményben tehát a termelés ellanyhulását, az egész terv bukását vonta volna maga után.

Ezért a kormány a termelést és fogyasztást egyetlen hatalmas szervezetbe fogta össze, hogy minden áru vevőre találjon és minden igény kielégülést nyerjen.

A szabad kereskedelem örökké ingadozó játéka nem tudott volna a szükségletek állandó és zavartalan kielégítéséről gondoskodni. Tehát állami beavatkozással, merőben új elgondolás alapján kellett a kívánt *közgazdasági egyensúlyt* megteremteni és fenntartását lehetővé tenni.

Ez az intézményes piac-szabályozó szervezet a híres „*Marktvereinigung*“, a német erdészet és fagazdaság hatalmas közös érdekképviselője, amely páratlan a maga nemében.

Felépítését az előkészületek hosszú sora előzte meg.

Előbb talpra kellett állítani a súlyos válsággal küzdő termelést és ezért a kormány *mindenekelőtt megfelelő korlátok közé szorította a behozatalt*. Felemelte a vámtételeket, külön ellenőrző hivatalt állított fel a külföldről származó fa mennyiségének és elosztásának a nyilvántartása céljából, engedélyhez kötötte a behozatalt, amelyhez még a szükséges valuta hivatalos kiutalásának igazolását is megkívánta. Mindezt azért, hogy csak olyan választékok jöhessenek az országba, amelyekkel a belföldi termelés nem tud szolgálni és azok is csak a legszükségesebb mennyiségben.

Az import megnehezítésével egyidejűleg miniszteri rendeletek utasították az összes állami hivatalokat, hogy építkezéseiknél *hazai fát* kötelesek felhasználni, amely a vasúti szállításnál is messzemenő *díjkedvezményben* részesült és a körzetenként ideiglenesen megállapított *kötelező ártételek* révén kellő pénzügyi védelemhez is jutott.

Amikor az első átmeneti intézkedések sikerei az elgondolás helyességét igazolták, sor került a tervezet állandósítására: egyetemes érvényű, önmagától továbbfejlődő keret formájában.

A német tisztánlátást és gyakorlati szellemet dicséri, hogy ennek a feladatnak a megoldásához előbb kellően szilárd *szervezetbeli* alapokat keresett.

Az erdő *közgazdasági súlyának* értékelését a kormányzat igazgatásilag is kifejezésre kívánta juttatni. Ezért az 1934. július 3-án kelt törvénnyel kivette az erdőgazdaságot a földművelésügyi minisztérium fennhatósága alól és legfőbb irányítását a teljes minisztériumi hatáskörrel felruházott Birodalmi Erdőhivatal (*Reichsforstamt*) nevű külön hatóságra bízta.

Ennek az erdőszeti minisztériumnak az élére pedig az államfő nem kisebb személyiséget állított, mint Göring tábornagyot, Poroszország miniszterelnökét és a légi haderő főparancsnokát „birodalmi erdőmester“ (*Reichsforstmeister*) minőségben.

Külön ki kell emelnem — a magyarországi visszás helyzetre való tekintettel — azt, amit Németországban min-

denki a legtermészetesebbnek, sőt egyetlen helyes megoldásnak talált: hogy t. i. a *Reichsforstamt* a legfőbb hatósága egyszerre mind a vadászatnak és a természetvédelemnek is. Vezetőjét vadászatügyi intézkedéseiben a „birodalmi vadász-mester“ (*Reichsjägermeister*) cím illeti meg.

Mint az előbb már említettem, a vadászati és természetvédelmi törvények szerves kiegészítői, sőt előfeltételei voltak az egész erdőgazdaság újjáépítésére irányuló törekvésnek. Természetes tehát, hogy gondoskodni kellett minden felmerülhető hatásköri- és érdekellentét kiküszöböléséről, aminek egyszerű és bölcs módja csak a *közös irányítás* lehetett.

És hogy ez az irányítás az *erdőgazdaság szempontjai szerint* történik, ahhoz kétség sem férhet.

Németország klasszikus hazája a vadászskultúrának is és éppen, mert meg akarta menteni a vadászatot, *kivezette az öncélúság útvesztőjéből* és megszabta a helyét ott, ahol fennmaradásához és zavartalan fejlődéséhez az ősi biztos alapokat megtalálhatja: *az erdő keretében*.

Itt természetesen elsősorban a fővadra kell gondolnunk, amelynek az erdő a természetes élettere. A fővadtenyésztés erdészeti szempontból kétségtelenül igen nehéz feladat. A német kormány ugyancsak jól tudta, milyen óriási értékek forognak kockán és egy pillanatig sem habozott, amikor arról volt szó, kinek a kezébe adja a vadászat legfőbb irányítását. Az új vadászati törvény által életbe léptetett alsóbb fokú vadászati hatóságok vezetői között: a járási-, kerületi- és országos vadászmesterek sorában, az erdészek mellett igen sok más foglalkozású, kiváló vadászt is találunk, akik örömmel vállalták a tiszteletbeli állással járó terheket és hasznos munkatársai az új német vadgazdaság kiépítésének. De egyetlen egy sincs közöttük, akinek eszébe jutna az erdő rovására jogokat követelni a vadászat részére, vagy kifogást tenni az ellen, hogy a *legfőbb irányítás az erdészet kezében van*, még az apróvadtenyésztés ügyeiben is. Nyilván, mert mindnyájan jól tudják, mi szolgálja legjobban a vadászat és a nemzet érdekeit.

A birodalmi erdőmester az állami erdőbirtokok gaz-

dálkodásának az irányítója, a községi és testületi erdők kezelését a belügyminiszterrel közösen intézi. A magánerdők kezelése és a kari érdekek védelme, a nemzeti szocialista államforma felépítéséből kifolyólag, a „birodalmi termelői rend” (*Reichsnährstand*) hatáskörébe tartozik, amelynek intézkedései azonban a legteljesebb összhangban állanak a *Reichsforstamt* célkitűzéseivel. Felügyeleti szempontból minden erdőbirtok a birodalmi erdőmester alá tartozik.

*

Miután a külön minisztérium megszervezésével az erdészeti önálló hatáskörhöz jutott, következett a másik döntő fontosságú lépés, amely a tervbe vett piacszabályozás elvbéli előfeltétele volt. Az 1935. évi július hó 12.-éről kelt kancellári rendelet **az egész faipart és fakereskedelmet a birodalmi erdőmester hatáskörébe utalta.**

A német nép vezére ezzel az elhatározásával azt kívánta hangsúlyozni, hogy az erdészeti és a fagazdaság *csak közös vezetés alatt* szolgálhatja igazán az állam életbevágó fontos érdekeit. Miután pedig a szükségletek fedezésénél *a termelést hasonlíthatatlanul nagyobb feladat terheli*, az irányítást az erdőgazdaság vezetőinek a kezébe kell adni, mert *az ellátás szempontjából elsősorban a hazai erdők teljesítőképesége veendő számításba, ez pedig annyira szakdolog, hogy másra, mint erdészre, nem bízható.*

Egészséges közgazdasági viszonyok között a behozatal mindig csak az önellátás lehetőségein felül hiányként mutatkozó szükségletek kielégítését szolgálhatja, a kereskedelmi tevékenység tehát csak a belföldi termelés mennyiségének, minőségének és elosztottságának statisztikai feldolgozása után indulhat meg. Erdészeti statisztikát pedig csak erdészek állíthatnak össze és *csak az erdészek tudhatják, milyen mértékű és irányú behozatal engedélyezhető a belföldi termelés sérelme nélkül.*

Ki kellett emelnem ezeket a szempontokat, mert olvasóink éppen a mostani *Krónika* első fejezetében találnak egy szembeszökő példát arra, mennyire a természetes és egészséges fejlődés ellen van az, ami nálunk történik.

*

A szilárd elvi és igazgatási alapok lerakása után sor kerülhetett az erdő- és fagazdaság közös munkájának intézményes biztosítására. Az 1935. évi október hó 16-án hozott törvény (*Gesetz über die Marktordnung auf dem Gebiete der Forst- und Holzwirtschaft*) messzemenő felhatalmazást ad a birodalmi erdőmesternek a tervbevett piaarend életbe-
léptetéséhez és a gyakorlati megoldás céljából egy megfelelő szervezet létesítését írta elő. A törvény értelmében *a birodalmi erdőmester kötelessége a termelést, értékesítést és fogyasztást* a tényleges szükségletek hiánytalan fedezésének kívánalmai szerint *szabályozni* és a piac egyensúlyát megfelelő árvédelmi intézkedésekkel biztosítani.

A törvény nyomán azonnal nagyszabású munka indult meg, amely az 1936. év első felében főleg a termelés és értékesítés célszerű irányítására, a gömbölyegfa, fenyőbányafa és a fűrészanyag kötelező árának a megállapítására terjedt ki.

1936. őszén, az október 20-án hozott rendelettel megvalósította a birodalmi erdőmester a törvény második rendelkezését is és életbe-
léptette az *erdő- és fagazdaság piacszövetségét (Marktvereinigung)*, amelyet a nagy mű betetőzésének tekinthetünk.

A rendelkezés értelmében be kell lépnie a szövetségbe minden olyan erdő- és fagazdasági üzemnek, amely nyers áru termelésével, félkész, vagy fűrészárú előállításával és forgalombahozatalával foglalkozik, ha évi forgalma az 5000 márkát meghaladja.

Az 1937. évi május hó 14-ről kelt rendelet azonban ezt az értékhatárt is eltörölte és ezidőszert *minden* erdő- és fagazdasági üzem köteles belépni a szövetségbe, amelynek három: *fatermelő, famegmunkáló és fakereskedő osztálya* van.

A szövetség önmaga gondoskodik a fenntartásáról és erre a célra minden üzem adóköteles forgalmának 0.5%-át fizeti be hozzájárulás gyanánt.

A szövetség szervezete igen célszerű. Legfőbb irányítója a birodalmi erdőmester által kinevezett elnök, aki egyben a minisztérium egyik osztályának a vezetője. Az elnököt

munkájában közvetlenül a központi ügyvezető és egy tanácsadó testület: az elnöki tanács (*Reichsbeirat*) támogatja, amely a fatermelő-, megmunkáló- és kereskedő-csoport megbizottaiból alakul. A gyakorlattal való kapcsolatok fenntartása és elmélyítése céljából a rendelet az egész birodalom területét 15 szövetségi körzetre osztja, amelyeknek élén egy-egy körzetvezető áll, akik a helyi érdekképviseltek megbizottaiból összeállított körzeti tanács segítségével végzik munkájukat. A körzet vezetését, mint tiszteletbeli hivatalt a birodalmi erdőmester megbízásából, mindig egy-egy magasabb rangú *állami erdőtiszt* látja el, mert a közérdek úgy kívánja, hogy ilyen fontos munkakör teljesen pártatlan és hozzáférhetetlen, a legfőbb nemzeti szempontokat képviselő hatósági személy kezében legyen.

Két év óta működik ez a szövetség, mint a birodalmi erdőmester végtrehajtó szerve. Tehát nem önkormányzati testület, mert hiszen fontos államiérdeket kell szolgálnia. De mégsem egyszerű alárendelt része az igazgatási gépezetnek, hanem a tanácsadó testületek és bevont szakértők munkája alapján *életerős közös irányító tényezője az egész erdő- és fagazdaságnak, amely a hatáskörébe utalt feladatok hiánytalan elvégzéséért felelős.*

Jelenlegi elnöke *W. Parchmann*, miniszteri igazgató, a *Reichsforstamt* egyik osztályának vezetője, a német közgazdasági élet egyik kiválósága; a központ ügyvezetője *R. C. Walbrecht*, akinek az elért eredmények körül szintén felbecsülhetetlen érdemei vannak.

Mert akármilyen szépen is hangzik elméletben, amiről eddig szó volt, a gyakorlati megvalósítás mégsem volt gyerekjáték.

És talán nem is a „világnézeti átkapcsolás“: az egyéni haszonra dolgozó gazdálkodásról a közérdekű irányított ellátásra való áttérés okozta a nagyobb nehézséget. Mert hiszen a német lelkiség — ismert fegyelmességével — a rendszerváltozás bekövetkezésének tényében az új eszmék győzelmét is szentesítettnek tekintette és vonakodás nélkül, meggyőződéssel tudott azok szolgálatába szegődni.

Az egész birodalomban megindult lázas építőmunka azonban — amint már előbb említettem, — óriási mértékben megnövelte a vállalkozási kedvet és a gazdaság minden ágában gombamódra új üzemek kezdtek kinőni a földből, amelynek nagyrésze csak a versenyt fokozta volna feleslegesen, az elérni kívánt egyensúly rovására.

A bölcs mértéket megtalálni, a látszólagos korlátlan kereseti lehetőségek egy részét kérlelhetetlenül elvonni a munkára éhes tömegek elől és más foglalkozási körbe utalni őket, *a feldolgozás és értékesítés menetét a termelés üteméhez hangolni*: ez volt a szervezet igazi tűzpróbája.

Vezetői nem csekély büszkeséggel mutatnak rá, hogy *egyetlen egy intézkedésük se volt hibás*, mert mindegyiket a számításba jöhető összes helyi és országos tényezők gondos áttanulmányozása előzte meg, amihez természetesen csak kellő *statisztikai felkészültség* szolgáltatathatott megbízható alapokat.

A piacszabályozás politikája az elmúlt két év alatt teljesen kikristályosodott. A „*Marktvereinigung*“ gondoskodik az erdő teljesítőképességének fokozásáról, ellenőrzi a használatokat és részletekbemenően szabályozza a birodalom egész erdő- és fagazdaságának az együttműködését, vagyis a termelés, értékesítés és elosztás irányítása mellett egyúttal *vám-, deviza- és árpolitikát is folytat* a nemzeti-szocialista gazdasági rend kívánalmai szerint.

Ma nem a kereslet és kínálat a mértékadó tényezők. A *Marktvereinigung* megállapítja a birodalom faszükségletét, de nem a vállalati igénylések, hanem az összes valóságos fogyasztás alapján. A *Reichsforstamt* ennek megfelelően irányítja a belföldi termelést és gondoskodik arról, hogy az esetleg jelentkező hiányokat a *Marktvereinigung* behozatal útján fedezze.

Igy állandó mar'ad a termelés 'és fogyasztás egyensúlya, ami az eredményes gazdálkodás legfőbb követelménye.

Németország fafogyasztásáról az alábbi kimutatás nyújt némi tájékoztatást.

	1925–29-ig évente átlag	1934-ben	1938-ban
	millió	tömörkőbméter	
Összes termelt szerfa . .	25.0	29.9	45.0
Összes behozott szerfa . .	12.0	10.6	9.0
Szerfafogyasztás összesen	37.0	40.5	54.0
Összes termelt tűzifa . .	17.2	17.8	12.0
Fafogyasztás összesen:	54.2	58.3	66.0

Látjuk tehát, hogy a fogyasztás nagymértékű növekedése mellett is erősen csökkent a szerfabehozatal és a tűzifa mennyisége. A külföld nagyobb mértékű kikapcsolása nemcsak a rendkívüli használatokra vezethető vissza, amelyek során 1934. óta az évi rendes előirányzást 50%-kal meghaladó mennyiséget vágnak a német erdőkből,* az emelkedő szerfaszázalék *a takarékosabb termelés és felhasználás eredménye*, amire még visszatérek.

Az állami irányításnak a gazdasági egyensúly fenntartásán kívül *a megfelelő elosztásról* is gondoskodnia kell. Ennek a gyakorlati megoldása úgy történik, hogy a leginkább keresett választékokat (pl. a bányá- és cellulózefát, valamint a fenyőfűrészrönköket) a termelőknek *be kell jelenteniök* a szövetségnek, amely a birodalom összes fogyasztását ismeri és a piacra kerülő választékokat oda irányítja, ahol azokra valóban szükség van.

A nagy-, közép- és kisüzemek *egészséges* számarányát az új gazdasági rend is fenn akarja tartani és ezért a *Marktvereinigung* kötelessége megfelelő mennyiségű nyersanyaggal ellátni az igényelőket. Minden üzem *valódi teljesítő képességéhez és forgalmához* mért nyersanyagra kap csak utalványt és a termelő csak ilyen utalvány ellenében szolgálhtathatja ki az árut.

* A német erdőknek ezt a súlyos teherpróbáját — amely a négyes terv egyik legfontosabb pillére — a távolból nem lehet pontosan megítélni. A német szaksajtó közlései szerint legnagyobbbrészt tartalékolt készletek kihasználásáról van csak szó, mert a túlzott minőség-beli kívánalmak miatt azelőtt sok helyen nem vették igénybe az erdő évi fatermését és a gyérítéseket is elhanyagolták. Meggyőződésem szerint azonban Németország szívesen fog megint tartalékolni, mihelyt külpolitikai helyzete újból megengedi.

Az 1934. előtti időben különösen a cellulóze gyárak gyilkolták egymást a fáért; a tehetősebbek évekre szóló készleteket tudtak felhalmozni, a kisebbek máról-holnapra éltek.

A piacrend életbeléptetésével a birodalmi erdőmester lefoglaltatta a nagy gyárak fölös készleteit és felosztotta a kisebb üzemek között. Ilyen módon 1937. folyamán még kerek 1,000.000 m³ papírfa került a szűkölködő gyárak birtokába, de 1938-ban már teljesen egyenletes volt az ellátás mértéke az egész birodalomban úgy, hogy minden gyár kb. 10 hónapra elegendő nyersanyaghoz jutott.

A mennyiség korlátozása azonban semmiképpen sem jelenti az üzleti tevékenység megbénítását.

A *Marktvereinigung* legnagyobb büszkesége, hogy a kevesebb nyersanyag rávezette az erdő- és fagazdaságot arra az útra, amely lényeges előbbrejutást jelent a fejlődésben: a *minőség fokozására*.

Ebben az irányban a *személyes rátermettség és ügyesség* érvényesülésének még igen tág tere nyílik. Ezt a versenyt az állam is támogatja, nemcsak azért, mert a termékeny *egyéni képességeket* fejleszti velle, hanem azért is, mert minden minőségbeli javítás kézzelfogható *hasznot* hoz az államháztartásnak.

„*A teljesítmény dönt!*“ jelentette ki *Parchmann* elnök, ami úgy értendő, hogy az elégtelenül dolgozó vagy nyersanyagot pazarló üzemek nem számíthatnak a szövetség támogatására, csak azok, amelyek a megszabott kereten belül is hiánytalanul eleget tudnak tenni közgazdasági hivatásuknak.

Ez a szempont döntő súllyal esik latba a nyersanyagigénylések elbírálásánál és a szövetség *üzemi politikájánál*, amikor új vállalatok létesítéséről, vagy régiek kibővítéséről, esetleg megszüntetéséről kell döntenie.

Nem lehet a céлом, hogy időrendben felsoroljam és részletesen ismertessem a szövetség eddigi intézkedéseit, csak a fontosabbakra térek ki.

Az első évben (1936.) kiadott és előbb említett alap-

vető rendelkezések után a szövetség 1937-ben az egész birodalomra kiterjedő érvénnyel megállapította a gömbölyegfa elosztásának az elveit (tényleges szükséglet!) és módjait, valamint a fenyőfűrészanyag irányárait. Az utóbbi úv értendő, hogy a birodalmi erdőmester és az árkormánybiztos által közösen kiadott rendelet teljesen a szövetség javaslata alapján készült.

Miután a kereslet és a kínálat közötti egyensúlyt a fűrészárúnál is meg kellett teremteni, a múlt év október 1-én kelt rendelkezés a vásárlási engedély beszerzésének kötelezettségét a fűrészanyag-forgalomra is kiterjesztette, egyben újra szabályozta az árakat is, amire azért volt szükség, mert időközben (az 1937. évi május 14-i rendelet alapján) *az egész behozatal a szövetség ellenőrzése alá került.*

Az 1938. évi október 1-i rendelet értelmében a belföldi lemezrönkök mennyiségét is be kell jelenteni havonként, ami a lemezgyárak zavartalan ellátása érdekében szükséges.

A legfontosabb feladatok egyike a cellulózefában mutatkozó kereslet hiánytalan kielégítése volt. Az erős verseny folytán keletkezett egyenlőtlen nyersanyageloszlás kellemetlen következményeit említettem. Nem kevésbé súlyos gond volt a behozatal visszaszorítása is.

De itt is tervszerűen bonyolódott le minden: a szövetség a szükséglet szenvedő gyárakat kielégítette, az ellátáshoz a vasúti fuvar szempontjából legkedvezőbbben fekvő vidékek fatermését vette elsősorban igénybe és az 1934. évi *7.1 millió m³-t kitevő behozatalt 3.9 millió m³-re csökkentette.*

Ez persze csak úgy sikerülhetett, hogy a *gyárak kötelesek erdeifenyőt és bükköt is a lúccanyag közé keverni.* És csodák-csodája. *a papír minősége mégse lett rosszabb!*

Hasonló erélyes intézkedésekkel kellett a bányafapiacot is szabályozni. A birodalom 6 millió m³ évi szükségletéből a belföldi termelés csak 4 millió m³-t tudott fedezni, ebből 1 millió m³ lúccfenyő volt. Ezt az értékes nyersanyagot azonban a cellulóze- és papírgyártás nem nélkülözheti, a kormány tehát *eltöltötte a lúccbányafa termelését és egy-*

ben elrendelte az erdeifenyőnek bányafa céljaira való fokozott felhasználását. A siker érdekében ideiglenes irányárakat is életbeléptetett, amelyek a termelés gazdaságosságát biztosították, s mikor teljes erővel megindult a munka, átvette a további irányítást a *Marktvereinigung*. Ma a szövetség osztja el a belföldi bányafatermést (amelyből semmi se mehet ki az országból!), gondoskodik a szükséges behozatalról, ellenőrzi a havi készletkimutatásokat és fokozott figyelmet fordít a különféle lombfákából való bányafa-termelésre.

A birodalmi erdőmesternek 1937. február 26-áról kelt rendelete a szövetség javaslatától teszi függővé új faipari és fakereskedelmi vállalatok létesítésének, szünetelők üzembehelyezésének vagy meglevők kibővítésének az engedélyezését, 1938 február 28-ika óta pedig új gépek beállításhoz is a szövetség jóváhagyása szükséges.

Hogy ez a jogkör milyen hatalmas fegyver a szövetség kezében, felesleges külön hangsúlyoznom. Rövid félév alatt 405 új gép felszerelését engedélyezte és 318 kérvényt kellett elutasítania. Gondosan mérlegeli a tervezett üzemnek a nyersanyagforrásokhoz való fekvését, közlekedési viszonyait, (mert erdőtől, vasúttól, folyótól távol nem lehet gazdaságos semmiféle favállalat!), ügyel arra, hogy ne bontsa meg felesleges versennyel az egyensúlyt, *felülvizsgálja az üzemvezető rátermettséget, szakképzettségét* és csak olyan egyének alkalmazását engedi meg, akik jellembeli, politikai és szociális szempontból is megfelelnek a követelményeknek.

Egyik legfrissebb hajtása a szövetség munkájának a *cserzőanyagok forgalmának a szabályozása* (1938. január 20. óta). Itt is a termelés fokozása, az igazságos elosztás és a jövedelmezőség emelése a cél.

Számunkra különösen tanulságos lehetne, hogy miért, majd az összefoglalásnál mondom meg.

Régebben a *karácsonyfa-piaccal* is sok baj vol. Néha óriási nyereséget raktak zsebre a kereskedők a kevés és silány áru után is, de még gyakrabban eladatlan maradt a

kitermelt anyag 30—40%-a, ami számottevő jövőbeli értékek oktan elpusztítását jelentette.

Ezzel szemben a *Marktvereinigung* 1937-ben nem kevesebb, mint 8,000.000 karácsonyfa eladását intézte úgy, hogy a megállapított szükséglet szerint irányított termelésnek csak 1%-a nem talált vevőre!

Nagy jelentőségűek a szövetségnek a fával való takarékoság érdekében tett intézkedései. Erről már többször megemlékeztem a „Külföldi Lapszemlé“ben ismertetett közlemények kapcsán és rámutattam az irányelvre: a faanyag védelmének a helyes erdőtelepítési és ápolási eljárásoknál kell kezdődnie és a legnagyobb takarékoság kötelezi az erdőtisztet, a favágót, fuvarost, raktárkezelőt, fűrésztelepet, tervező-építést, ácsot, faiparost és gyártulajdonost egyaránt, egészen a kifizetésig és háziasszonyig, mert ma már minden forgács aranyat ér a megfelelő felhasználás helyén, tehát *minden pazarlás vétkezés a nemzet erőtartaléka ellen.*

A szövetség tartott tőle, hogy az épületfa-kiutalás megszorítása a felhasználásnál a méretek és mennyiség csökkentését és ezáltal az építkezés biztonságának a veszélyeztetését vonja maga után. Ezért építész-szakértőkből összeállított külön bizottságával a helyes takarékoság módjairól megfelelő „Útmutatás“-t dolgoztatott ki az építővállalatok és az építető közönség számára.

A gazdaságos felhasználás előfeltételei: 1. a méretek szabványosítása, amelyre már a gömbölyegfa osztályozásánál kellő figyelem fordítandó, 2. a túlzott igények (élesélűség, külföldi áru!) leszállítása, 3. helyes műszaki, illetőleg vegyi favédelem a feldolgozásnál, illetve telítő anyagok alkalmazása által és végül 4. takarékoság a méretekben és a szerkezetbeli megoldásoknál.

Az „Útmutatás“ számos példával világítja meg a kérdést és igen hasznos szolgálatot tesz a gyakorlatnak

*

Egyszerű a szövetkezet árpolitikája is. A szabadversenyt — a már említett körülmények miatt — ki kellett

rekeszteni az új rendszerből és *szabott árakkal* biztosítani a kereslet és kínálat egyensúlyát.

Ezek az árak tulajdonképpen *átlagárak*, amelyek a közepes minőségű anyagra vonatkoznak. A középártól felfelé és lefelé bizonyos, szintén megszabott határokon belül a minőségbeli értékelésnek még mindig elég nagy a lehetősége, amelynél a közös megegyezés dönt. De a hatósági ár-megállapítás feleslegessé tette az árveréseket és ezeket a birodalmi erdőmester be is tiltotta.

A kormány tehát megszüntette a szabad fakeskedelmet, mert azt nemcsak az erdőszet, hanem az egész birodalom érdekeivel ellentétesnek, tehát veszélyesnek ítélte. Fenntartja azonban továbbra is a közgazdasági szempontból szükséges elosztó réteget, csak a teljesen felesleges *lánckereskedelmet* küszöbölte ki minden kímélet nélkül, amin nincs mit sajnálkozni.

S hogy a korlátozó intézkedések nem sorvasztották el az egészséges vállalatokat, sőt ezek helyzete — *éppen a nagyobb biztonság következtében* — mennyire javult és ezzel együtt a munkásságé is, azt az alábbi kimutatások igazolják.

1. A fizetéképtelenségek száma a faiparban:

	1930.	1933.	1937.
a) Fűrészüzemek, lemezgyárak, telítőtelepek ...	102	20	—
b) Ács- és asztalosipar, fafaragás ...	422	175	—
c) Egyéb faipari üzemek ...	99	40	167
Összesen: ...	623	235	167

2. A fűrészüzemi, faipari és papírgyári munkások és tisztviselők száma

(ha az 1936. évi létszám = 100)

	1932.	1934.	1937.
a) A fűrészüzemekben ...			
{ munkások ...	53.1	88.5	115.0
{ tisztviselők ...	75.9	87.8	110.0
b) A faiparban ...			
{ munkások ...	65.7	90.0	112.0
{ tisztviselők ...	90.8	90.6	108.0
c) A papírgyárakban ...			
{ munkások ...	83.5	93.4	106.0
{ tisztviselők ...	86.2	91.8	105.4

3. A teljesített munkaórák száma

(ha az 1936. évi órák száma = 100)

	1932.	1934.	1937.
a) A fűrészüzemekben	51.0	89.2	177.4
b) A faiparban	61.2	89.5	114.4
c) A papírgyárakban	74.0	90.9	108.5

*

Betetőzte a szervezet kiépítését, hogy a kormány az elmúlt évben külön *piacrend-kutató intézetet* állított fel ugyancsak a *Reichsforstamt* keretében.

Ennek a tudományos intézménynek lesz ezentúl a feladata, hogy a statisztikai osztály által szolgáltatott adatok alapján a tiszta tudományosság elemző módszereivel vonja le azokat a következtetéseket, amelyekre a gyakorlat elhatározásainak az eredmények állandósítása céljából épülniök kell.

*

Ha most összefoglaljuk az elmondottakat, elsősorban az a három erős pillér ragadja meg a figyelmünket, amely az egész nagyszerű épületet tartja. Ezek:

1. az irányított gazdálkodás szükségének állami érdekként való elismertetése, mint elvi alap,

2. a termelés döntő súlyának érvényesítése a szervezeti megoldásban és

3. a szabályozás kivitelének minden részletre kiterjedő következetessége, mint a közvetlen eredmények biztosítója.

Lehetetlen elmennünk a nagyszerű példa előtt, hogy önkéntelenül is párhuzamot ne vonjunk a német elhatározás és a nálunk uralkodó felfogás között.

Nem akarok belemélyedni világnézeti és gazdaságelméleti boncolgatásokba, mert hiszen jól tudom, hogy tiszta és nemesszándékú magyar elmék még ma is teljes meggyőződéssel törnek lándzsát a szabad-kereskedelem fenntartása mellett, mondván, hogy ami az irányításra született német lelkiségnek megfelel, az káros lehet magyar földön.

Nem akarok hivatkozni arra a sok keserves tapasztalatra sem, amivel a múlt szolgált. Akik résztvettek az

egyesület harcaiban, úgyis tudják, milyen óriási erőfeszítésbe került, amíg a magyar erdőgazdaság kimenekülhetett a háború utáni kétségbeejtő helyzetből és elérkezhetett egyáltalában oda, ahol sorsa és hivatása szerint állania kell: az eredménnyel termelő gazdasági ágak sorába.

Akik nem tudnak, vagy nem akarnak tudni a mult-ról semmit és csak a jelent nézik, talán észre sem veszik, hogy máris aggasztó tünetei mutatkoznak a termelés csökkenésének és bizonyos elkedvetlenedésnek,* mert alig van pénzügyileg érzékenyebb nyersanyag, mint a fa, amely a piac legkisebb bizonytalanságát is hatalmas ingadozásokkal jelzi.

Nem akarok azon sem elmélkedni, miért kellett a hazai tűzifa-ellátás egyensúlya érdekében életrehívott szervezetet máról-holnapra megszüntetni, *szomszédainktól való gazdasági függőségünk legkritikusabb napjaiban és súlyos külpolitikai bonyodalmak előestéjén*, amikor valamilyen, talán szűkebb, de *egyforma mérték* bizonyára mégis megnyugtatóbb lett volna.

Nem akarom ezeket a kérdéseket feszegetni, mert elbírálásuknál a multban sem érvényesült mindig a tiszta tárgyilagosság és az egyesületnek minden önzetlen fáradozásáért csak sorozatos támadásokban volt része.

Pedig ha a nagy német birodalom úgy látta jónak, hogy életbevágóan fontos érdekeinek védelmére a magyar tűzifaforgalom-szabályozást méreteikben és hatásukban messze meghaladó intézkedéseket tegyen, akkor talán mi is rádöbbenhetnénk arra a kérdésre, *nem lett volna-e helyesebb a már tető alá hozott épületet inkább átalakítani és helyet keresni benne minden kényes erdő- és fagazdasági kérdésnek*, mint lerombolni és úgy nézni a vihar elébe?

Mert ime: a kereskedő-érdekeltségnek sem hozta meg az általa — érthetően — annyira követelt szabadforgalom minden vágya teljesülését; ezt az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosához intézett emlékirata bizonyítja, amelyben *irányárak megállapítását kérte*.

* Lásd a „Levélszekrény“-t.

Ez a kérelem a bizonytalanság érzetének a jele, amely már odaát is mind erősebbé válik.

Pedig — Isten különös kegyelméből — ismét enyhe telünk volt és megmenekülhettünk attól a katasztrófától, amely különben mulhatatlanul bekövetkezett volna!

Mert fahiányt irányárakkal megszüntetni nem lehet, a behozatal fokozása pedig inkább méreg, mint gyógyszer és ezért bizony nagyon is indokolt az az aggodalom, amely előrenéző erdőbirtokosainkat mielőbbi intézkedések sürgetésére készítette.

Nem térek ki a bányafa, vasúti talpfa és vezetékoszlopok termelésénél újból és újból felmerülő panaszokra, mert hiszen ezeket a *Krónika* számtalanszor szóvá tette, sajnos kevés eredménnyel.

Mint egy nagyon jellemző apróságra azonban rá kell mutatnom a gubacs- és cserkéreg-értékesítés körüli visszáságokra, amelyek évről-évre ismétlődnek.

A bórgyárok — a honvédelem érdekeire való hivatkozással — tiltakoznak a kivitel ellen és a kormány kényszeríti is a kereskedőket, hogy készletük javarésztét visszattartsák. A bórgyárok azonban csak olyan alacsony árat hajlandók fizetni, amely lényegesen alatta marad az exportárnak és egyik kartársunk megállapítása szerint az önköltséget is alig fedezi.

Biró Zoltán hiába követelte többször, mutassák ki a bórgyárok, mennyivel drágítja meg a cserkéreg vagy gubacs átvételi árának 1—2 pengővel való felemelése a nyers bőr kg-ját, ilyen árelemzést sohasem sikerült látnunk.

Németországban a bórgyárok képviselői kötelesek a *Reichsforstamt*-nak bemutatni a számításokat és ennek megfelelő elbírálása után történik az átvételi ár megállapítása.

Ehhez a tényhez nem kívánok egyebet hozzáfűzni.

Annál jobban hangsúlyoznom kell azonban azt a fontos szerepet, amelyet a német közgazdasági életben a *Reichsforstamt* betölt.

A német erdőszet a multban sem panaszkodhatott, hogy a testvér mezőgazdasággal szemben hátrányos hely-

zetben lett volna. És mégis, amikor a nyersanyag-gazdálkodás új alapokra fektetéséről, a *szükséglet-fedezés intézményes biztosításáról* volt szó, az államfő egy percig sem habozott, hogy külsőségeiben is megadja az erdészetnek mindazt, ami *közgazdasági súlya* révén megilleti.

Hogy pedig az új keretet, a külön erdészeti minisztériumot, nemcsak dísznek szánta az államférfiúi bölcsesség, hanem tartalmát is súlyosabbá tette, azt a számára biztosított hatáskörön felül vezetőjének a személyével is hangsúlyozni kívánta.

Nem véletlen, hogy a *Reichsforstamt* élére a Német-birodalom egyik legtehetségesebb és legerélyesebb egyénisége, a vezér és kancellár bizalmasa került! Mert nyilván így indulhatott a legjobb kilátásokkal útjára a négyéves terv, amelynek egyik leglényegesebb — ha nem legfontosabb — része a faellátás megszervezése és zavartalanságának a megóvása.

Ezért fájlaljuk mélységesen azt a hatáskör-esökkenést, amely a mi földművelésügyi minisztériumunkat éppen a fagazdaság terén érte, mert a német példa mindennél világosabban bizonyítja, hogy a *fagazdaságot csak az erdőgazdaság alapján lehet szabályozni*.

Még akkor is, ha fában szegény ország vagyunk! Sőt éppen ezért még inkább ügyelnünk kell arra, amit a magyar föld ad nekünk.

Németország fabehozatala még most is igen tekintélyes, de ott szóba sem kerülhetett, hogy az ellátásnak csak ezt a részét is az erdészettől független intézményre bízzák.

Az 56.6%-os erdőszültséggű *Svédország* egyre szaporítja az erdeit, mert tisztán látja, milyen érték lesz egykét évtized múlva — a fokozott igénybevétel mellett — a fa.

Nekünk is elsősorban a *termelés fokozására* kell törekednünk, de ennek az *erdőgazdaság jövedelmezősége* az alapfeltétele, ami viszont csak a piac egyensúlya és a behozatal visszaszorítása által érhető el.

Olaszországnak sincs fája, de hogy a jövőben legyen, óriási áldozatokat hoz az erdősítések érdekében és a *németországiakhoz igen hasonló intézkedésekkel védi a bel-*

földi termelést, amelyekkel egyben az ellátásról is a legjobban gondoskodik.

A kereskedelmi tevékenység nálunk is csak a termés függvénye lehet; ha eltérünk ettől az alaptól, megástuk a sírját a magyar erdőgazdaságnak!

Ezért nem nyugodhatunk bele még a jelenlegi helyzetbe sem és még kevésbé vagyunk hajlandók egy vállonítással tudomásul venni, hogy idegen intézmények hatáskörébe kerüljenek olyan kérdések, amelyekben csak a m. kir. földművelésügyi miniszter Urat ismerhetjük el illetékes hatóságunknak.

Kimondjuk nyíltan: amit a *tegnap* közönye elveszített, azt *bátor elszántságnak* még *ma* vissza kell szerezni az erdőgazdaság számára és a magyar nemzet biztonsága érdekében, mert — holnap talán már késő lesz.

Ez a legfőbb tanítása a német példának, amelyet nem lehet sem letagadni, sem meg nem látni!

*

Az „Österreichischer Reichsforstverein“ legutolsó közgyűlésén (1938. július 31.), — amelyen a „Deutscher Forstverein“-nel való egyesülését mondta ki — sokat beszélgettem ezekről a kérdésekről egyik magasrangú birodalmi német erdőtiszt ismerősömmel, aki már többször járt nálunk és meleg érdeklődéssel figyeli a küzdelmünket.

Akkor történt éppen, hogy a kormány nálunk felszabadította a tűzifa-forgalmat.

A német kartárs őszinte megütközéssel kérdezte: „*Hát olyan gazdagok Önök a 12% erdejükkal, hogy megengedhetik maguknak a szabadkereskedelem fényűzését?*“

Ha most elolvasta és — ments Isten — befejezett ténynek véli a „*Holzmarkt*“-nak a Krónikában idézett híradását, akkor félek — még csak sajnálni se fog bennünket!

*

Die Marktordnung der deutschen Forst- und Holzwirtschaft.
Von Dr. Ing. Z. Mihályi.

Die Holzversorgung ist eine der schwierigsten Wirtschaftsfragen Ungarns, da das Land — bei einer Bewaldung von 12.6 v. H. — auf Einfuhr angewiesen ist.

Verf. schildert eingehend jene gewaltigen Anstrengungen, die das nationalsozialistische Deutsche Reich zwecks Sicherung einer restlosen Bedarfsdeckung in der Holzversorgung unternahm, berichtet über die getroffenen gesetzlichen Massnahmen und hebt besonders die klaren ideologischen bzw. festen organisatorischen Grundlagen der Regelung, als Vorbedingungen des Erfolges, hervor.

Der Wirkungskreis des Reichsforstamtes, die einzelnen Abschnitte des Zusammenschlusses der Forst- und Holzwirtschaft zur Durchführung des Gesetzes über die Marktordnung, ferner Aufbau, Satzungen und bisher geleistete Arbeit der „Marktvereinigung“ werden auf Grund des einschlägigen Schrifttums und persönlich gesammelter Angaben erörtert.

Das Gleichgewicht in der Holzversorgung Deutschlands einerseits und die bedenkliche Unsicherheit des Marktes in Ungarn andererseits sprechen nach der Überzeugung des Verfassers dafür, dass eine entsprechende Regelung der Holzwirtschaft durch den Landwirtschaftsminister auch für Ungarn von grossem Vorteil wäre.

*

La réglementation du marché des produits forestiers en Allemagne, par le Dr Ing. Z. Mihályi.

Analyse détaillée des bases idéologiques, légales et organiques de la réglementation faite en Allemagne depuis 1933 pour l'exploitation des forêts et la production du bois. Le plan général, les dispositions et le travail accompli jusqu'à ce jour sur les „marchés réunis“ sont présentés comme des exemples à méditer.

*

Market regulation of German forestry and timber economy. By Dr. Ing. Z. Mihályi.

The author deals in detail with the ideological, legal and organisation bases of that regulation, which was carried out since 1933 in Germany's forestry and timber economy. Establishment, statutes and efforts made of the „*Marktvereinigung*“ („Market association“) are appreciated as remarkable models.
